

Levelek

Moszkva és Peking... Sűrűn elhangzott mostanában a világ minden nyelvén e két város neve. A munkásság Párizsban és Chicagóban, Londonban és Sidneyben, Tokióban és Budapesten szorongva figyelte a híreket, amelyek a szocialista világrendszer két legnagyobb államának viszonyáról, s az eddig töretlen testvéri szocialista szövetségben, szilárdnak vélt elvi-eszmei alapokon nyugvó baráti összetartozásban újabban bekövetkezett és főleg a gyakorlati politika síkján megmutatózó nézetkülönbségekről szóltak.

A nemzetközi munkásmozgalom, a kommunista munkáspártok egységét a proletár internacionalizmus lenini eszméjének világmeleti megvalósulását fenyegeti ez a Szovjetunió Kommunista Pártja és a Kínai Kommunista Párt között most már ideológiai síkra terelődött vita?

Azt kell mondjuk: igen. Az újságok világszerte ismertették a két párt Központi Bizottságának nagy jelentőségű leveletvitését. A kínai levélből nyíltan kifutik, hogy a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága szektáriszdogmatikus állásponttal bírálja a lenini elvekhez következetesen ragaszkodó jelenlegi szovjet pártvezetés politikai irányvonalát, nem állva a liberalizmussal és az imperialista világrendszerrel való megalkuvással vádolni.

Az a mód, ahogyan Kína a két párt képviselőinek moszkvai találkozásait követően megjelölt hetekben igyekezett megosztani a szocialista országok kommunista munkáspártjait és helytelen álláspontja támogatásához szövetségeseket próbált toborozni, semmiképp sem fér össze a kommunista proletár internacionalizmus etikájával. Ezért kellett a Szovjetunió és más szocialista országoknak határozott eszközökkel nyúlnia.

De mindenekelőtt nem is a módszerek, hanem a kínai álláspont elvi tartalma jelent komoly veszélyt, mint erre rámutatott a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának levele is. A kínai kommunista lovábbra is fenntartják azt a már régen túlhaladott nézetüket, hogy a szocialista világrendszernek és az imperialista világrendszernek békés egymás mellett élése nem lehetséges, és nyíltan hangoztatják, hogy a szocialista világrendszernek fegyveres erőszakkal alkalmazásával, háború útján kell leszárnia az imperializmussal.

Mit jelentene e nézet megvalósítása a haditechnika jelenlegi fejlettségi fokán? Oly borzalmas méretű világéget, amelynek eredménye az emberi kultúra és civilizáció katasztrófális pusztulása, az emberiség jelenlétének tragikus megsemmisülése lenne. Egy ilyen méretű atomháború kirobbantásának felelősségét nem vállalhatja és nem is vállalja a szocialista világrendszer. Ellenséggünk az imperializmus, de nem ellenségeink az imperialista országokban élő becsületes dolgozó emberek, hanem szövetségeseink, testvéreink a béke megőrzéséért folytatott harcunkban. Szövetségeseink az imperialista országok munkásosztályai s azoknak a nézetekkel, amelyek e szövetséget semmibe veszik, amelyek végső soron aláássák a nemzetközi kommunista mozgalom egységét és egyre növekvő tekintélyét, idejében és gyökeresen le kell számolnunk.

Ezek után nem kétséges, hogy a világ közvéleménye és a nemzetközi munkásmozgalom a két levél közül melyik tézisei mellett foglal állást. S hisszük, hogy a kínai kommunista is belátja álláspontjuk tarthatatlanságát, mielőtt a két párt nézetkülönbsége tovább-mélyülhetne.

Szegedtől New Yorkig

KANADA - AHOGY ÉN LÁTOM

Altalában nem tudok vonatban aludni, de a New York - Montreal szakaszon közlekedő vonatban hátrahajtott ülésen úgy átaludtam az éjszakát, hogy a kanadai bevándorlási tiszt ébresztett fel, nem sokkal Montreal előtt. Akkor már világos áprilisi hajnal volt, s a formások után ismét egyedül a vonat ablakán át figyeltem a havas világot, a leendő esztendő alatti új környezetemet. Akkor először tűnt fel az a ketősség, amit azóta másutt is oly sokszor észrevettem. Ketősség abban az értelemben, hogy Kanada fiatal ország, amelyben a legcivilizáltabb jelen ölelkezik a legvadabb múlttal Montreal és Ottawa között, a két nagy óceánt összekötő vasút környéke - ahol jártam - még 200 éve az Algonkin, Huron, Irokez indiánok földje volt, akik között az 1765-63-as angol-francia háborúig gyakorlatilag kőkorszak uralkodott.

Ma az itt elterülő Ontario és Québec tartományok népes, virágzó és ipariéltésményekkel, településekkel feltűzdelt részei az országnak, ugyanakkor vad őserdőket is lehet látni, melyeket soha nem ültettek, és áthatolhatatlan, gyakran vízenyos sűrűket vágni kevesen kedvelik. Igaz Kanadát már a vikings felfedezték 1000 körül, később 1497-ben az angolok újra felfedezték, mégis csak a 17-ik században kezdődött a fehér letelepülés. Az indiánok ellenállásának utolsó fellobbanásai az 1838-as, majd az 1885-ös nagy lázadások, de ma már kb. 19 milliót számláló brit dominium kevesebb mert 1 százalékka csak az őslakó. A letelepülés korunkban sem szűnhet, amit bizonyít, hogy Kanadában minden 5-ik ember nem itt született, az angol francia többség mellett sokszáz olasz, német, holland és skandináv akad. Van is hely bőven. Egy-egy tartományban egész Európa befér, hatalmas területek pedig teljesen lakatlanok.

Első találkozás

Kis izgalommal és nagy érdeklődéssel ismerkedtem meg másnap vagy ötven kollégával és számtalan laborrall. Lakást is kerestem (rengeteg van, de drágák) és nekivágtam az első bevásárlásnak a legénykonyhára. Egy amerikai rendszerű önkiszolgáló supermarketban tolokocsi nyomtak a kezembe, s bizony zavartan voltam, hogy a rengeteg féle, pótcokkra rúgó sujtok közül melyiket szerettem. Itt egy-két hétre szokás bevásárolni aztán „népszekerényből” élnék. Rővidesen megfelelő bankot is kellett keresnem. Ritkán fizetnek az emberek - apróságoktól eltekintve - bankjegyekkel. E helyett a csekkfüzet egy-egy lapját bizonyos összegre kiállítják, s átadják az eladónak, aki aztán a Banknál felhasználja azt fizetési eszközként. Biztosításra is szert kellett tennem. Ha itt valaki megbetegszik még az inge is drága, oly drága a kórház, orvos, patika, azért kell a biztosítás.

Az emberek barátságosak és segítőkészek. Munkahelyemen különösen megszokták az idegeneket, hisz itt minden nemzet fia megfordult már, sőt érteséseimkor egy kedves debreceni kollégám (Bartha Laci) révén hazánk is. Természetesen eleinte sok nehézséggel kellett megbirkóznom. Egyrészt fődokom (A. Latham) elvárta hogy azt, amin ő 15 éve töpreng, én 20 perc alatt megértsem, másrészt a laboratóriumi technika, (de még egy gázcsp kinyitása is) más, mint otthon.

A kanadai közti internacionális. Az étrendben mindig minden termék szerepel. Kedvencem a paradicsomlé.

ral szokás belőle felhajtani. Kedvenc hús a marhahús, de a disznóhús másodrangú étel. (Alakjukat még a férfiak is nagyon féltik.)

A hétköznapok

Beszélgetni kanadaiakkal nagyon nehéz, illetve nem könnyű, mert témák egészen mások, mint a mieink. Lehet beszélgetni a weekendről, autóról, időjárásról, sportról (népszerű a hoki, si, bégbal, golf, evezés, tenisz.) Első pillanatban úgy hittük, hogy nem sokat változott a megszokott európai környezet, de aztán kiderül, hogy voltaképp csaknem minden más. Mások a városok. Nem népszerűek a bérházak, az emberek többsége nyitott gyepel körülött családi házakban lakik. E miatt a városok roppant kiterjedtek. A házak főként fából készülnek, gyakran egy sor vörös téglával, vagy teglaimitációval burkolva. Minden házban olajkályhás központi fűtés, és elektromos úton előállított melegvíz van. Az utcák tele vannak reklámokkal, este pedig a forgó, csillogó hirdetések egymást igyekeznek túlhasogni. Mivel legtöbb családnak autója van, a városi autóbussz forgalom rossz és drága. Más az éghajlat is. Hosszú kemény a tél, hirtelen jön a nyár, jellemzőek az ugrásszerű nagy hőingadozások. Otthon nem beszélünk pártatlanságról, de itt megtanulja az ember, hogy mit jelent a meleg, ha magas páratartalommal párosul.

Más a táj is. Ottawa dombos és télisde-teli van búvájos tavakkal (kötük a nagy tavak, melyek közül a legkisebb is tízszer akkora, mint a Balaton.) Jellegzetes szép ja a juhar, melynek empkés levele Kanada szimbóluma, és amely főleg ősszel színpompás. Akácot, vadgesztenyét keveset látni, golya madár nincs, fecske is kevés, viszont egy sereg olyan állat él itt, amik otthon ismeretlenek. Iyen pl. Odre a púpos ehípmank (mókus féle) a purcupine (sün féle) a hód, a kandúr nagyságú mormota (ettől először megijedtem, de leiderült, hogy növényevő.) A környéken farkas és medve is akad, sőt egyik télen egy macskó ájtott az Ottawa folyó jegén és nagy riadalmat okozott a fővárosban szegény feje.

Életszínvonal számokban

Néhány szót vezetül az életszínvonalról. Azzal kezdtem, hogy a dollár (fortint) hivatalos kurzus realis. Az árák többsége a kurzust alulról véve, olyan mint az otthoni. A magasabb életszínvonal a magasabb bérékben nyilvánul meg. A keresetben elég nagy szélsőségek vannak. Az átlag, évi kb. 3,3 ezer dollár. A vegyesek négy éves egyetemi végzettséggel (a Bachelor degree-vel) az első öt év alatt átlag 6,3-at keresnek, mely 35 éves gyakorlat után felmegy 13-ra. Az 5-6 éves egyetemi végzettség (Master degree) évi 0,9 a doktorátus (Ph.D.) 2,0 többlétel jelent. (A számok évi ezer dollárra vonatkoznak.) Legjobban az ipari, aztán az egyetem, majd a kulturális intézmények fizetnek, s a közepiskolák gyengébben, s a kevesebbet az üzemi „mezős” vegyes keres. A vegyes technikus kezdő fizetése 4,0 északkanadai átlaguk 1,5 ezer dollár. A vegyesmérnök komolyabb kiképzésben részesül és több fizetést is kap, mint a vegyes.

A közti évente magános embernek 0,8, 4 tagú családnak 1,5 a lakbér 0,75 illetve 1,5 (magas tétel) add, biztosítások 1,8 illetve 1,4 (kevesebb a családnál), a kocsiárta 0,8. Egy új autó 1,6-tól felfelé kapható, jó férfi öltöny 0,075, egy floridai vagy európai 2 hetes üdülés 0,3 0,8 A villanyszám (havi 500-200 kwó. fogyasztás esetén) évi 72 dollár. Tessék elővenni papírt és ceruzát, és számítsák ki mennyi marad.

Egyetemi nyugdíjasok vidám napja

A Tudományegyetem nóbizottsága vendégül látta nemrégiben az egyetem nyugdíjas állományba került dolgozóit. A nóbizottság aszonyai sűteményel, sörrel vendégelték meg a nyugdíjasokat, akiknek biznyára sokáig kellemes emléke lesz a néhány vidám óra, amit együtt töltöttek el az egyetemi nóbizottság jóvoltából. Képnkőn a nyugdíjasok egy csoportját láthatjuk poharazgatás, beszélgetés közben.

Sikeres év - újabb feladatok

Számvetés a József Attila Tudományegyetem kulturális életéről

Az elmúlt évek során jóegynéhány alkalommal túlterjedt a Tudományegyetem kulturális tevékenységének hatósugara az egyetem falain, s egy-egy rendezvényük Szeged kultúréletének nem mindennapi eseményévé vált. Számottevő fellendülésről mégis csak az elmúlt két évben beszélhetünk - s főként az utóbbiban - amikor az egyes karokon szétosztott működő kultúracsoprtokat összegytemi szintre emelték és létrehozták a Kulturális Bizottságot, hogy irányítsa, összehangolja és színvonalasabbá tegye ezek tevékenységét.

Ez minden művészeti csoportnál fellendülést eredményezett. A nagymúltú ének-kar Kertész Lajos karnagy

vezetésével összeállított színvonalas műsorával lengyelországi hangverseny körúton sikeresen szerepelt. Ez a leg-sikeresebben működő együttes. Jóság az a kívánság tehát, hogy a jövőben jobban vegye ki a részét a város zenei kultúrszintjének emeléséből. Remélhető, hogy ez nem útközik semmiféle akadályba.

Az Egyetemi Színpad színjárszócsoportjai közül a Daniss Győző rendezői irányításával működő gárda érdemel legtöbb figyelmet. Az elmúlt években a Hektabé és nemrég A krétakör bemutatásával bebizonyították, hogy a város öntevékeny színjárszóinak élgárdáját képezik. Megérdemelték volna nagyobb közönségüket is, ami például Csoma Béla csoportjának ju-

tott a Világjáró bórond kisebb igényű előadásai során. Ők Makó járás községekben léptek föl, az ugyancsak eredményesen működő tánczenekar és népi táncsoporttal karöltve. Ezeket a falujárásokat a következő években bővíteni kell, a műsort igényesebben összeállítani, ha valóban be akarják tölteni a kulturális nevelés nemese feladatát. Szólnuk kell arról is, hogy igen vitatott a Forrongó irodalom e. műsor összeállítása és rendezése, amiért nemcsak Paál Istvánt kell elmarasztalni: Tovább kell erősíteni a Csányi Miklós által szervezett szavalóköröket. E mellett érvel az elmúlt év végén a Kortársal közösen megrendezett József Attila emlék-esten való sikeres szereplésük is.

ESZPERANTISTÁK KÖZÖTT

Egy bölcsészhallgató leveléből

Sokat hallottam már rólu, végül egy ismerősből beszélt rá, hogy vegyek részt a tanfolyamon. Gondoltam, nyelvészek nem árt egy újabb nyelv tudása.

Először a nyelvvel ismerkedtem, Farkas Ernő tanár, aki több évtizede eszperantista, tanítja csoportunkat. Közvetlen módszerben a felnőtt oktatásnak megfelelő úgynevezett »direkt» módszerrel. Az anyag nagy részét az órákon megtanuljuk így. A nyelv nem nehéz, főleg annak, aki más nyelveket is tanult már. Nyelvtana egyszerű, kivétel nem ismerő dallamossága az olasz nyelvéhez hasonló. Most, néhány hónapos tanulás után már nem műnyelvnek érzem, mint eleinte. A beszélő szinte a nyelvalkotás nagyszerű folyamatát éli át.

Tanfolyamhallgató társaim diákok, családanyák, pedagógusok, munkások és tisztviselők, akikkel itt az eszperantó körben találkozom csak hétről hétre.

A hallgatók többsége középkorú, vagy idős. Eszperantisták, akiket nyelvtudásuk, mozgalmi tapasztalataik mellett az eszperantó szellemisége is összekapcsol. Az előadás után beszélgetnek, olvasnak, többen a nyári bulgáriai kongresszus előkészületeit tárgyalják. Vanak, akik ezen a nyáron nem mennek külföldre. Ők a gyulai Eszperantó Nyári Egyetemen készülnek, vagy a balatonkenesei kéthetes táborozásban vesznek részt.

A szekrényben kis könyvtár, az asztalon folyóiratok. Szép kiállítású, tartalmas lapok a világ minden tájáról, a nemzetközi megértést,

barátságot szimbolizáló zöld csillaggal.

Az eszperantisták elmondták, hogy az 1963-as évet világszerte az ifjúság évenek nyilvánították. A cél az, hogy az ifjúság tömegeit vonják be a mozgalomba. Sok külföldi országban már az iskolákban is tanítják az eszperantót tanrendi, vagy rendkívüli tárgyként. Várják a fiatalokat, főleg pedagógusokat, mert az ifjúsági munka feltétele a nyelvet ismerő és oktató tudó pedagógus.

Elgondolkodtam azon, hogy egyetemünk hallgatói közül ugyan mennyi most az eszperantista? Ha megismernék a nyelvet és a mozgalmat, biznyára sokan bekapcsolódhatnak.

Nem lehetne nálunk, a karon is létrehozni egy eszperantista kört?

Abrahám Erzsébet

Levelezők felvételi vizsgája a Tanárképző Főiskolán

Két hétig egyfolytában tartották a vizgák amíg az 1390 jelentkező közül kiválogatták azt a hatszázat aki felvételt nyert a levelező tagozatra

Ellátogattunk az egyik ilyen vizsgára. A magyar - orosz szakra jelentkezőket dr. Vajda László főiskolai tanár magyarból, Mucsi Józsefné magyar nyelvészből és Erdi Mihály adjunktus orosz nyelvből és irodalomból vizsgálta.

Nem a lexikális tudást, hanem a szintézis képességet, az elemző készséget és a beszéd-készséget, a pedagógus pályára való rátermettséget, a jó kiállást vették elsősorban alapul.

Berta Éva az Újszegedi Kenderfőnyón dolgozott eddig, és most értelmesen felel magyarból és nyelvészből, csupán az orosz beszéd-készséggel áll hadilábon. Hermányi Eszter egy Juhász Gyula vers intelligens és alapos elemzésével oiyannyira megnyerte a bizottság tetszését, hogy nappali tagozatra javasolták.

A rövid látogatás arról győzött meg bennünket, hogy az új felvételi rendeletet sikeresen alkalmazzák a gyakorlatban. Az itt szerzett tapasztalatokat biznyára jól tudják hasznosítani majd a nappali tagozatra jelentkezők felvételiztetésénél is.